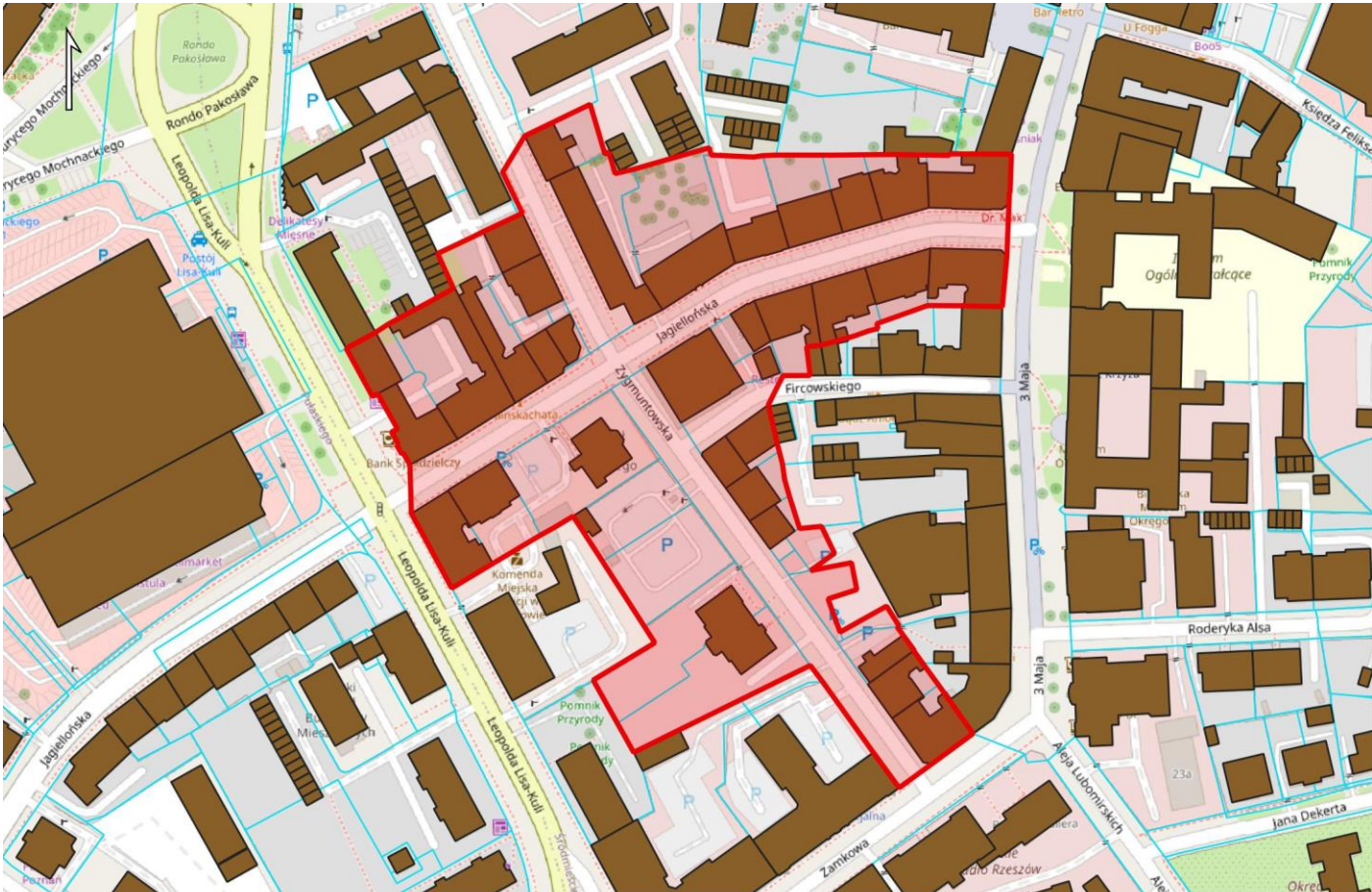

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość R Z E S Z Ó W	
1. Nazwa UKŁAD PRZESTRZENNY ULICY ZYGMUNTOWSKIEJ I CZĘŚCI WSCH. ULICY JAGIELLOŃSKIEJ W RZESZOWIE		2. Czas powstania ok. 1909 – l. 60. XX w.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres ul. Jagiellońska ul. Zygmuntońska ul. Fircowskiego	
				5. Przynależność administracyjna województwo podkarpackie powiat Rzeszów gmina Rzeszów	
				6. Formy ochrony Na terenie układu znajdują się zabytki indywidualnie wpisane do rejestru zabytków. Część układu znajduje się również w granicach wpisanego do rejestru zabytków Zespołu zabytkowego w Rzeszowie (zgodnie z załącznikiem graficznym do decyzji A-325 z dn. 30.01.1969 r.). Na obszarze mogą obowiązywać ustalenia ochrony zawarte w decyzjach o warunkach zabudowy i lokalizacyjnych.	

Ulice Jagiellońska i Zygmuntowska powstały stosunkowo późno, bo dopiero ok. 1909 r., w związku z rozwojem miasta w kierunku wschodnim. Do początków XX w. nie było możliwości rozbudowy w tym kierunku z uwagi na lokalizację Jeziora Bernardyńskiego, stanowiącego element systemu obronnego. Wraz z utratą znaczenia fortyfikacji miejskich, jezioro było sukcesywnie zasypywane, co umożliwiło nowe inwestycje. Nazwy tym ulicom nadano w 1913 r. Zabudowa ul. Jagiellońskiej rozwinęła się znacznie szybciej i już w 1931 r. większość działek była zabudowana. W tym czasie ul. Zygmuntowska była fragmentarycznie zabudowana w części południowej. W czasie okupacji niemieckiej ulica Jagiellońska, ze względu na prestiżowe i najnowocześniejsze wówczas budynki w mieście, stała się tzw. „niemiecką dzielnicą”.

Teren ulic Jagiellońskiej oraz Zygmuntowskiej to obecnie obszar o wysokim nasyceniu obiektami zabytkowymi, głównie ujętymi w gminnej ewidencji zabytków, ale również wpisanymi indywidualnie do rejestru zabytków, tj.: willa Wanga, ob. budynek Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji przy ul. Jagiellońskiej 11 (A-1249, dec. z dn. 24.01.1979 r.), kamienica przy ul. Jagiellońskiej 12 (A-1083, dec. z dn. 28.03.1990 r.) i kamienica przy ul. Zygmuntowskiej 2 (A-727 dec. z dn. 20.06.1986 r.). Ulica Jagiellońska charakteryzuje się usytuowanymi pierzejowo dwu-, trzypiętrowymi, modernistycznymi kamienicami. Zabudowa ul. Zygmuntowskiej jest niższa i niejednorodna. Północna pierzeja jej zachodniej części nie została wypełniona w pełni (zaplecze kina Zorza), natomiast południową stanowią piętrowe obiekty wolnostojące (dawna lecznica i dom doktora Hinza – Zygmuntowska 3, willa Wanga). Budynki prezentują zróżnicowane rozwiązania stylistyczne, od bardziej zachowawczych realizacji w nurcie zmodernizowanego klasycyzmu po rozwiązania typowe dla modernizmu lat 30.

Zabudowa ulicy Jagiellońskiej i Zygmuntowskiej jest świadectwem dynamicznego rozwoju urbanistycznego w początku XX w. i w okresie międzywojennym oraz aspiracji Rzeszowa do stworzenia miasta nowoczesnego. W historycznej tkance Rzeszowa stanowi cenną strukturę przestrzenną o znaczącej funkcji komunikacyjnej i mieszkalnej. Zachowane obiekty są świadectwem ukształtowania się na tym terenie atrakcyjnej i reprezentacyjnej dzielnicy mieszkalnej. Układ przestrzenny, jako zabytek, jest nośnikiem wartości historycznych, artystycznych i naukowych.

Po II wojnie światowej zabudowa ulicy została uzupełniona realizacjami na skrzyżowaniu ul. Jagiellońskiej i ul. Zygmuntowskiej. Obiekty historyczne nie zostały w znaczący sposób przekształcone i zachowują swój zabytkowy charakter. Z zagospodarowania ul. Jagiellońskiej zniknęły pierwotne nasadzenia (akacje?). Oryginalna nawierzchnia została przykryta asfaltem (na fragmencie od ul. Zygmuntowskiej do ul. Lisa-Kuli zachowana trylinka z porfirem, do ul. 3 Maja prawdopodobnie kostka granitowa).

Postulaty dotyczące konserwacji:

- zachowanie historycznej zabudowy (ochronie podlega bryła, gabaryty, forma, układ elewacji, detal architektoniczny, historyczna stolarka okienna i drzwiowa, historyczne ogrodzenia);
- niedopuszczanie do nadbudowy budynków historycznych;
- nowa zabudowa, dopuszczalna jedynie jako uzupełnienie istniejącej, skalą i formą powinna harmonizować z obiektami historycznymi;
- konsultowanie zamiarów inwestycyjnych przy obiektach historycznych oraz nowych inwestycjach w obrębie wyznaczonych granic z Delegaturą Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Rzeszowie;
- przywrócenie zieleni;
- przywrócenie zabytkowych nawierzchni.

Z uwagi na położenie układu na obszarze ewidencjonowanego stanowiska archeologicznego Rzeszów 17 (103-76/56) w działaniach inwestycyjnych należy uwzględniać ochronę archeologiczną.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Biuro Miejskiego Konserwatora
Zabytków, październik 2021 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków